

NYHETER

Estland tilbake med konsulat i Norge

— Enten dere liker det eller ikke — Estland har alltid følt seg som et nordisk land, med de samme grunnverdier, sa utenriksminister Lennart Meri da han igår åpnet Estlands første konsulat i Norge siden 1940.

ELISABETH HOLTE

Om uroen i svenske og norske politiske miljøer over krigsveteran-demonstrasjonen i Estland nylig, understreket Meri at beskyldningene om nazi-sympatier er totalt ubegrunnede, men ikke kom uventet. — Vi står overfor en massiv psykologisk krigføring, fra blant andre sovjetiske presseorganer som telegrambyrået det Tass. Forhåpentlig går det ikke lenger enn til psykologisk krigføring, sa han.

Meri holdt igår også innlegg på Norsk Utenrikspolitisk institutts seminar om den nye sikkerhetspolitiske situasjon i og rundt Baltikum.

Få folk

Efter avtalen om gjenopptatt diplomatiske forbindelser mellom Norge og de tre baltiske land fra 27. august, var gårdsdagen den andre store dag i forholdet Norge—Estland, med blå-sort-hvitt flagg på stangen på Lysa-

ker utenfor Oslo. I og med at Estlands utenrikstjeneste fortsatt teller færre enn seksti mennesker og midlene er sterkt begrenset, blir det ingen estisk ambassade i Norge foreløpig. Estlands ambassader i København skal derfor også dekke Norge, og foreløpig blir det et honorært konsulat, med Arve Røys Stranden som konsul og med lokaler i Granfos Næringspark på Lysaker, som skal ta seg av løpende praktiske saker.

Røys Stranden er idag informasjonssjef i Luftfartsdirektoratet, men skal fra nyttår tilbake til sin stilling i kommunikasjonsfirmaet Geelmuyden Kiese A/S. Det er første gang siden 1940 at Estland har en diplomatisk representasjon i Norge. Det bor idag ca. 40 estere i Norge.

I og med at utenriksminister Thorvald Stoltenberg er på ferie, var det handelsminister Bjørn Tore Godal som mottok Meri til et kort orienteringsmøte.

Der redegjorde esteren for de akutte forsyningsproblemer hans land befinner seg i, både når det gjelder olje til oppvarming og bensin til offentlige transportmidler, før til kveg som skal sørge for den livsviktige kjøttproduksjonen, og medisiner. Da Meri forlot Tallinn, hadde de bare nok bensin og olje nok til mellom to og tyve dagers forbruk, kveg må slaktes for å holde annet kveg i live, og det er omtrent ikke en aspirin å få kjøpt. Den stadig mer kaotiske situasjon i Sovjet-Unionen får katastrofale virkninger for avtalene som var inngått om fortsatte råvareleveranser til Estland, og det arbeides intenst for alternative forsyninger gjennom en hard vinter.

«Skilsmissen»

Samtidig fortsetter «skilsmisse-forhandlingene» mellom Estland og Sovjet, om deling av både statsgjeld og gullreserver og andre verdier. Esterne merker seg med adskillig nervøsitet meldinger fra Moskva om at reservene av bl.a. gull, platina og edelstener skulle være borte, sa Meri.

— Spørsmålet om hvem som skylder hvem hvor mye må bli gjenstand for forhandlinger. Men vi ble okkupert i 1940, og har siden dengang ikke gitt tillatelse til noen om å stifte gjeld på våre vegne — det er ikke vi som har bestilt

Utenriksminister Lennart Meri (t.v.) åpnet igår Estlands honorære konsulat i Norge. Til høyre den nye konsul Arve Røys Stranden, og i midten Tnu Anderson, formann i Det estiske selskap i Norge, en av de tre estiske organisasjoner her til lands.

(Foto: Rolf Chr. Ulrichsen)

Holst avviser ikke militære kontakter

Forsvarsminister Johan Jørgen Holst legger opp til en forsiktig linje i forhold til Litauen, men avviser ikke militære kontakter og forsiktig assistanse fra norsk side.

Det går frem av en pressemelding som forsvarsdepartementet har sendt ut etterat det ble kjent at Litauens forsvarsminister Audrius Butkevicius har ført samtaler med Holst og bedt om militær assistanse fra norsk side for å bygge opp et nasjonalt forsvar i landet. Ifølge Butkevicius

har Litauen behov for nær sagt all slags hjelp, instruktører, våpen og annet utstyr.

I en pressemelding sier Holst at han har sagt seg villig til å vurdere å invitere baltiske offiserer til Norge for å gi orienteringer om oppbygging og organisering av det norske forsvaret med særlig vekt på totalforsvarskonseptet.

I den nåværende situasjon er det ikke aktuelt å sende norske instruktører til Baltikum eller invitere baltiske offiserer til under-

visning eller instruksjon i Norge. Spørsmålet om norsk assistanse til gjenoppbyggingen av de baltiske stater må vurderes i en bred politisk sammenheng, fremholder forsvarsminister Johan Jørgen Holst.

Det er heller ikke aktuelt å tilby våpen til de baltiske land, men den norske forsvarsministeren har lovet sin litauiske kollega at man på norsk side vurderer en anmodning fra Litauen om tekstiler og hjelp til utforming av vinteruniformer.

800 atom-utbåter eller atompøvsprengningene ved Novaja Semlja. Slik led

Meris illusjonsløse svar på spørsmålet om Estland likevel kan komme til å nek-

te å betale «sin» del av Sovjet-Unionens felles statsgjeld hvis man ikke samti-

dig får sin del av gullbeholdningen og andre fellesverdier.

266001